

Dr. Bökönyi István bv. altábornagy szóbeli kiegészítő jelentése

Tisztelt miniszter úr, igazságügy minisztériumi elöljáróink, vendégeink, büntetés-végrehajtási szervezeti kollégák!

Tisztelettel köszöntök mindenkit, aki megjelent rendezvényünkön, a Büntetés-végrehajtási Szervezet 2005. évi összetevékenységi értékelő, a 2006. évi fő tevékenységi irányokat, fő feladatokat meghatározó értekezleten!

Tisztelettel köszöntöm az értekezletünkön megjelent büntetés-végrehajtási szervezeti vezetőket; helyetteseimet; a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának főosztályvezetőit; a büntetés-végrehajtási intézetek parancsnokait; az intézmények főigazgatóit; főigazgató főorvosait; igazgatóit; a 12 büntetés-végrehajtási gazdasági társaság ügyvezető igazgatóit; valamint a Büntetés-végrehajtási Dolgozók Országos Szakszervezeti Szövetsége elnökét.

Külön tisztelettel köszöntöm kedves Vendégeinket:

- Dr. Donáth László urat, az Országgyűlés Emberi jogi, kisebbségi és vallásügyi bizottság alelnökét;
- Dr. Kisfaludy Zoltán urat, az igazságügy-miniszteri kabinet főnökét;
- Mikita János altábornagy urat, a Honvédelmi Minisztérium Honvéd Vezérkar vezérkari főnök helyettesét;
- Dr. Vókó György urat, a Legfőbb Ügyészség Büntetés-végrehajtási Törvényességi Felügyeleti és Jogvédelmi Önálló Osztály vezetőjét;
- Dr. Szabó Tamás dandártábornok úr katolikus tábori püspököt, a katolikus börtönlelkészek felügyelőjét;
- Dr. Kovács Árpád dandártábornok urat, a Katonai Főügyészség Katonai Ügyek Főosztálya vezetőjét;
- Dr. Tóth László dandártábornok urat, a határőrség országos parancsnoka gazdasági helyettesét;
- Dr. Lázár János dandártábornok urat, ORFK bünygyi főigazgató-helyettesét;
- Bói Imre ezredes urat, a Nemzetbiztonsági Hivatal igazgatóját;
- Dr. Pintér Ferencné úrhölgyet, az IM főcsoportfőnökét;
- Németh Gyula urat, az IM főosztályvezetőjét,
- Dr. Szabó Lajos urat, az Igazságügyi Hivatal főigazgató helyettesét.

Külön köszöntöm a rendezvényünk elnökségében helyet foglaló személyeket:

- Dr. Kondorosi Ferenc urat, az Igazságügyi Minisztérium közigazgatási államtitkárát,
- Katonáné Dr. Borka Katalin dandártábornok úrhölgyet, a Büntetés-végrehajtási Szervezetet közvetlenül felügyelő főcsoportfőnökét.

Megkülönböztetett tisztelettel köszöntöm:

Dr. Petrétei József igazságügy-miniszter urat, értekezletünk elöljáróját.
Tisztelt Miniszter Úr, Hölgyeim és Uraim!

Jelentem, hogy az elmúlt év utolsó napjaiban a 2005. év értékelésével kapcsolatosan kiadott országos parancsnoki intézkedés szerint a BvOP belső szervezeti egységei, az intézetek, intézmények, és gazdasági társaságok első számú vezetői elektronikus úton, majd írásban is felterjesztették összefoglaló jelentésüket a 2005. évről. E jelentések összegzéséből dolgozták ki a „Jelentés a Büntetés-végrehajtási Szervezet 2005. évi összetevékenységének önértékeléséről és javaslatok a 2006. évi fő feladatokra” c. dokumentumot, melyet 2006. január 18-án felterjesztettem az igazságügy-miniszter úr számára.

A dokumentum 35 oldalon, mellékletében 20 táblázattal 12 büntetés-végrehajtási ágazati és funkcionális szakterületen összegzi 2005. évi munkánkat, eredményeinket, sikereinket, gondjainkat, problémáinkat, hibáinkat. A dokumentum utolsó részében tettünk javaslatot a 2006. évi fő feladatokra.

Az említett dokumentumban foglaltakhoz teszem meg most szóbeli kiegészítő jelentésemet.

Dr. Petrétei József igazságügy-miniszter úr az elmúlt évben, 2005. január 25-én, a 2004. évet értékelő, a 2005. év feladatait meghatározó értekezleten beszédében iránymutatást adott, hogy a Büntetés-végrehajtási Szervezet éves értékeléseit nem a korábbi ciklushoz kell viszonyítani, hanem az elmúlt év értékelését a jelenlegi kormányzati ciklus évenkénti adataihoz, tényeihez, tapasztalataihoz viszonyítva kell áttekinteni. Szóbeli kiegészítő jelentésem módszertani alapját ez képezi. Tartalmi fő részeit azok a témák alkotják, melyek a 2005. évi fő tevékenységi irányaink és feladataink végrehajtását mutatják.

Az igazságügy-miniszter úr a 2005. január 25-ei értékelő-feladatmeghatározó beszédében a következő fő tevékenységi irányokat határozta meg:

1. Költségkímélőbb, megtakarítást eredményező szervezetváltoztatások, lehetőségek kidolgozása, melyek racionalizálással járnak és a gazdálkodást észszerűvé tehetik;
2. Meg kell vizsgálni a fogvatartottak sajátos foglalkoztatási rendszerét, és bátran kell gondolkodni a gazdálkodási lehetőségeken egyrészt szervezeti értelemben, másrészt megkeresni azokat a piaci lehetőségeket, melyek még nem kerültek előtérbe;
3. Fokozottan élni kell a hazai, és főként az európai uniós pályázati lehetőségekkel, főként a források bevonása érdekében;
4. Hatékonyabban kell fellépni az intézetekben a fogvatartotti kábítószer-fogyasztás ellen;
5. További intézkedéseket kell tenni a mobiltelefonok intézetekbe történő bekerülése ellen, a mobiltelefonok felkutatása érdekében;
6. Fokozott figyelmet kell fordítani a személyzetre, az oktatásra, a szolgálat közbeni parancsnoki nevelőmunkára;
7. Megoldás kidolgozása és rendszerbe állítása különösen hosszú ideig tartó szabadságvesztés-büntetés alkalmazása terén.

A Büntetés-végrehajtási Szervezet 2005. évi fő feladatai a következők voltak:

1. A büntetés-végrehajtási intézetek, intézmények, gazdasági társaságok biztonságos működtetése.
2. Részvétel az új büntetések és intézkedések végrehajtásáról szóló törvénytervezet végleges formájának kialakításában.

3. A fogvatartottak megismerése, osztályozása, csoportba sorolása új rendszerének, a büntetés-végrehajtási fokozatokon belüli differenciálás módozatának, a jogok, jogosultságok, kedvezmények biztosítási rendszerének kidolgozása.
4. Felkészülés az Európai Tanács Kínzás, Embertelen, Megalázó eljárás vagy Büntetés Elleni Bizottság (CPT) ellenőrző látogatására.
5. A rendőrségi fogdáknban fogvatartott, előzetes letartóztatottak átvétele.
6. A fogvatartottak foglalkoztatási (munkáltatási, oktatási, kulturális-sportszabadidős) lehetőségeinek bővítése.
7. A büntetés-végrehajtási speciális biztonsági – kutató, beavatkozó – feladatokat oktató és végrehajtó osztály létrehozása lehetőségeinek vizsgálata.
8. Takarékos, folyamatosan ellenőrzött, és a rendelkezésre álló időarányos kereteken belül korrigált költségvetési gazdálkodás folytatása.
9. A PPP módszerrel létesítendő büntetés-végrehajtási intézetek kialakítása időarányos feladatainak tervszerű és szervezett végrehajtása.
10. A PHARE forrásból létesítendő pécsi regionális fiatalkorúak intézetének kialakítása.
11. A rendelkezésre álló források hatékonyabb kihasználása érdekében annak megvizsgálása, hogy mely intézeti, intézményi funkciók vonhatók össze.
12. A bv. gazdasági társasági tevékenységének korszerűsítési kivizsgálása.
13. A pályázati tevékenység fokozása.
14. A legújabb EU-s ajánlások ismertté tétele az állomány számára.
15. Az intézetek feladat- és szervezet racionalizálása.

Az intézetek biztonságos működtetése magas szinten valósult meg. A szökések száma csökkent. Amíg 2002-ben 9, 2003-ban 12, 2004-ben 8, 2005-ben 1 fő szökött meg mezőgazdasági munkahelyről, és néhány nap múlva elfogadták.

A szökések számának alakulása:

Év	Szökési esetek száma	Szökött személyek száma
2002	9	9
2003	12	12
2004	8	8
2005	1	1

Ebben a kormányzati ciklusban nem történt az intézetekben fogolyzandulás, terrorcselekmény, túszejtés, kitörés, rombolás.

Az első évekhez viszonyítva csökkent a fogvatartotti öngyilkosságok száma is. 2005-ben 4 fogvatartottunk lett öngyilkos. A bv. szakmai, rendőrségi, ügyészségi vizsgálatait azt állapították meg, hogy a személyi állományunkat nem terhelte fegyelmi, büntetőjogi felelősség az öngyilkosságokkal kapcsolatosan.

2005 folyamán 7 zárkagyújtogatás történt, melyek sérülést, halált, nagyobb anyagi károkat nem eredményeztek. Valamennyi így keletkezett tüzet a személyzetünk oltotta el.

Fokoztuk felderítő tevékenységünket a rádiótelefonok és a kábítószer intézetekbe történő bejutásának megakadályozása érdekében. Kollégáink 148 mobiltelefont találtak a beküldött csomagokban. A bekerülés miatt mindenféleképpen hiányosságot jelent, még ha a személy-

zet később fel is fedezte és elkobozta a rádiótelefonokat, hogy további 701 rádiótelefon fedtünk fel az intézetek, a gazdasági társaságok területén. Sajnos, azt is meg kell állapítanunk, hogy a 2004. évi eseteknél is magasabb számban találtunk az intézetekben kábítószer. 2004-ben kilenc, 2005-ben 21 esetben fedeztünk fel kábítószer az intézetekben.

Örvendetes, hogy csökkent a fogvatartottak egymás sérelmére, intézeteken belül elkövetett bűncselekményeinek száma, de még így is magasnak találjuk a kényszerítések (58 eset, 110 elkövető), és a súlyos testi sértések (53 eset, 68 elkövető) számát. 2005-ben ugyanúgy mint 2004-ben egy fogvatartott halála következett be zárkatársak által elkövetett súlyos testi sértésből eredően.

Óriási munkát végeztek kollégáink a fogvatartottak cél- és körszállításaival, előállításával.

2005-ben 69 564 fogvatartott személy cél- és körszállítását, 42 412 fő előállítását hajtottuk végre.

Kiemelkedően fontos feladatunk volt 2005 folyamán az új büntetésekről és intézkedésekről szóló törvény tervezetének kidolgozásában való részvétel. Köszönjük, hogy az Igazságügyi Minisztérium vezetése, a tervezet kidolgozói figyelembe vették javaslatainkat, melyeket a legjobb világ- és európai büntetés-végrehajtási gyakorlat, az európai uniós börtönügyi ajánlások, és saját körülményeink, tapasztalataink, igényeink alapján alakítottuk ki.

Bár az új törvényt elsősorban a pénzügyi feltételek hiánya miatt nem terjesztettük eddig elő, számunkra nagy jelentőséggel bír. Egy olyan minőségi változás lehetőségét jelenti, melyre a költségvetési fedezet megteremtéséig kellően felkészülhetünk.

2005-ben két területen történt meg a szervezet-korszerűsítés. Az Országos Parancsnokság tényleges létszáma 224-ről 150 főre csökkent, és megszüntettük a Bv. Központi Ellátó Intézményét, amely 83 fővel működött. Az átszervezés során az alaposan előkészített személyzeti beszélgetések, egyeztetések sikeresek voltak, legtöbbször más bv. szervnél kaptak új beosztást, vagy nyugállományba vonultak. Tekintettel arra, hogy az igazságügy-miniszter úr rendelkezése szerint a megüresedett státusokat 2006. II. félévéig nem használjuk fel, az átszervezés költségei megtérülnek, sőt költségmegtakarítással járnak.

2005 folyamán jelentős változások történtek az Országos Parancsnokság, az intézetek, intézmények, gazdasági társaságok vezetőinek személyében. 2 országos parancsnok helyetttest, 16 főosztályvezetőt, 7 osztályvezetőt, 16 intézetparancsnokot, 9 intézetparancsnok-helyetteset, és 2 kft. ügyvezető igazgatót neveztünk ki. Megállapítható, hogy a jelentős változások nem okoztak visszaesést a vezető-irányító tevékenységben, sőt bizonyos színvonal-emelkedés volt tapasztalható.

2005-ben is nagy figyelmet fordítottunk a fogvatartottak oktatására. Az elmúlt évben 727 fogvatartott fejezett be általános iskolai tanévet, és 878 fő kezdett új tanévet. Középszintű tanulmányokat folytattak 457-en, 12 bv. intézetben 5-en folytattak felsőfokú tanulmányokat.

Az iskolarendszeren kívüli oktatásban 41 tanfolyam keretében 654 fogvatartott szerzett szakképzettséget. 14 informatikai tanfolyamot szerveztünk, amelyeken 171 fő végzett.

2005-ben nagy gondot fordítottunk a pályázati tevékenységre is. A Miniszterelnöki Hivataltól további 8 informatikai szaktanterem létesítésére kaptunk tárgyi eszközöket. Így 12-ről 20-ra nőtt az intézeti informatikai szaktanteremek száma.

Az európai uniós EQUAL program pályázaton 2005-ben összesen 291,7 millió Ft összegben nyertünk támogatást.

A költségvetési gazdálkodás takarékos folytatása, folyamatos ellenőrzése, a beavatkozások végrehatása az egész elmúlt évben a vezetői, irányítói munka állandó szerves része volt. 2005. februárjában 351,6 millió Forintot zároltak az éves költségvetésből. A 2005. évi költségvetési törvény 595 millió Forint, az államháztartási törvény 419,7 millió Forint maradványképzést írt elő a Büntetés-végrehajtási Szervezet számára.

Az említett zárolások, maradványképzések még a legtakarékosabb gazdálkodás mellett is nehéz helyzetet idéztek elő az év második felére. Az Igazságügyi Minisztérium vezetése a fejezeti költségvetési keretből, illetve kezdeményezésére a Pénzügyminisztérium a központi költségvetés tartalékából összesen 1 milliárd 063 ezer Forinttal segítette a bv. költségvetését, és feloldottak 476,1 millió Forint maradványképzési kötelezettséget. Ez nagyban hozzájárult ahhoz, hogy a Büntetés-végrehajtási Szervezet 2005-öt kezelhető tartozásállománnyal (52 millió Forint) zárta. A tartozásállomány 2006 januárjában rendezhető.

Az előzetes letartóztatottak áthelyezése a rendőrségi fogdákból a bv. intézetekbe a 2005. év elejétől folyamatosan történik. A feladat átvétele elsősorban a gondos előkészítő munkának, a rendőrség és a Büntetés-végrehajtási Szervezet jó együttműködésének köszönhetően – zökkenőmentes volt. Ugyanakkor tagadhatatlan, hogy az átvétel következtében nőtt az intézeti túlszűfolttság, a túlórák száma, a dologi kiadások nagysága.

Az elhelyezési gondok enyhítése érdekében a rendőrséggel együtt megvizsgáltuk a fel szabadult rendőrségi fogdák átvételi lehetőségeit.

A fővárosban a Gyorkocsi utcai rendőrségi fogdarészt kiürítették, de költségvetési-finanszírozási okokból csak 2006-ban adják és átalakítják át a fogdarészt a bv. követelményei szerint. A Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság fogdája átadására-átvételére a szükséges költségvetési fedezet és létszámgigény hiánya miatt nem került sor.

Kiemelt feladatként kezelte a Büntetés-végrehajtási Szervezet irányítói, vezetői állománya a PPP módszerrel, és a PHARE forrásból létesítendő új intézetek kialakításainak időarányos munkáit.

A Tiszalökön létesítendő új 700 fős fegyház és börtön beruházás tárgyában eredményes közbeszerzési eljárást hajtottunk végre. Bár Szombathelyen a 800 fős új intézet (700 fős fegyház és börtön, 100 fős előzetes házrész) közbeszerzési eljárása a pályázóknak felróhatóan eredménytelen volt, előkészítettük az új, gyorsított tárgyalásos eljárás 2006. januári elindítását, és már meg is indítottuk azt. Pécssett a PHARE forrásból finanszírozott fiatalokú regionális intézet építése tervszerűen folyik.

Tisztelt Miniszter Úr, Hölgyeim és Uraim!

Eredményeink, sikereink mellett fontosnak tartom annak számbavételét is, hogy milyen területen, milyen tevékenységek vonatkozásában voltak gondjaink, hibáink, sikertelenségeink. Meg kell említenem, hogy hiányosságokat tapasztalhatam az ellenőrzési tevékenységünkben, az Országos Parancsnokságon, és az intézeteknél egyaránt.

Különösen a beruházások bonyolítását, azok ellenőrzését, dokumentálását a költségvetési belső ellenőrzések színvonalát kell fejlesztenünk. Nem lehetünk elégedettek egyes gazda-

A BÜNTETÉS-VÉGREHAJTÁSI SZERVEZET 2005. ÉVI ÖSSZTEVÉKENYSÉGÉT ÉRTÉKELŐ, A 2006. ÉVI FŐ FELADATOKAT MEGHATÁROZÓ ORSZÁGOS ÉRTEKEZLET

sági társaságaink működésével, veszteségességével. Jelentős változtatás szükséges a BvOP gazdasági társaságokat irányító tevékenységében is. A BvOP működésével összefüggésben igen figyelemre méltó tény, hogy az igazságügy-miniszter úr által tartott parancsnoki kollégiumi fórumon felvetett 78 észrevétel, javaslat közül 72 a BvOP irányítási tevékenységére vonatkozott.

A személyi állomány által elkövetett fegyelemsértések, bűncselekmények megelőzése terén sem tettünk eleget az elmúlt évben. Még mindig nem volt kellően aktív és kielégítő színvonalú a vezetők szolgálat közbeni nevelő-oktató tevékenysége, esetenként és helyenként parancsnokok, vezetők nem találták meg meg a viszonylag fiatal, kevés élet- és szolgálati tapasztalattal rendelkező fiatal állomány szolgálaton kívüli életmódjának figyelemmel kísérését, a helytelen életvitel megelőzésének eredményes módszereit.

Összefoglalva a Büntetés-végrehajtási Szervezet 2005. évi összetevékenységét, önértékelésünk szerint megállapítható, hogy a szervezet állománya összességében a jogszabályoknak, belső rendelkezéseknek megfelelően törvényesen és eredményesen működött.

A büntetés-végrehajtás országos parancsnokaként ezúton is megköszönöm a Büntetés-végrehajtási Szervezet parancsnoki, vezetői és beosztotti állományának 2005. évi munkáját.

Megköszönöm továbbá az együttműködő szervezeteknek, hogy segítették, támogatták munkánkat. Óriási segítséget kaptunk az együttműködő szervektől, de közülük is külön említést érdemelnek a Magyar Honvédség és a Határőrség, amelyek több százmillió forint nagyságrendű dologi eszközt adtak át térítésmentesen a Büntetés-végrehajtási Szervezet számára.

Tisztelt Miniszter Úr, Hölgyeim és Uraim!

Az igazságügy-miniszter úr iránymutatásai szerint írásban fogom meghatározni a Büntetés-végrehajtási Szervezet 2006. évi fő feladatait. Az erre vonatkozó átiratomat 2006. január végéig megküldöm a BvOP vezetőinek, az intézetek, intézmények, gazdasági társaságok első számú vezetőinek.

Az éves értékelő feladat-meghatározó értekezlet tapasztalatai, a miniszteri iránymutatások alapján módosítani fogom a BvOP 2006. I. félévi munkatervét. Február 1. és 16. között rendezik meg az intézetek, intézmények, gazdasági társaságok helyi értékelő-feladatmeghatározó értekezleteket. Ezeken helyetteseim, illetve lehetőség szerint magam is megjelenünk. Ott fogjuk értékelni úgy a szervezetek, mint a parancsnokok és helyetteseik teljesítményét.